

Diễn đàn khoa học “Đại dịch Covid-19 và chuyển đổi số ở Việt Nam”

Ngày 24/12/2021, tại Hà Nội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam (Viện Hàn lâm) đã tổ chức Diễn đàn khoa học với chủ đề “Đại dịch Covid-19 và chuyển đổi số ở Việt Nam”. Diễn đàn nhằm đánh giá, thảo luận các tác động đa chiều của đại dịch Covid-19 đối với quá trình chuyển đổi số ở Việt Nam trong tất cả các lĩnh vực, ngành nghề và địa phương trên cả nước, từ đó đưa ra kiến nghị, đề xuất giải pháp đẩy nhanh công cuộc chuyển đổi số ở Việt Nam. Diễn đàn được tổ chức theo hai hình thức trực tiếp và trực tuyến.

Phát biểu khai mạc Diễn đàn, PGS.TS. Bùi Nhật Quang - Chủ tịch Viện Hàn lâm nhận định, đại dịch Covid-19 đã và đang tác động tiêu cực đến toàn bộ đời sống kinh tế, chính trị, xã hội của cả nước; nhưng đây cũng là cơ hội để Việt Nam đẩy nhanh quá trình chuyển đổi số nhằm thực hiện mục tiêu kép “thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả đại dịch Covid-19” và “phát triển kinh tế, đảm bảo an sinh xã hội trong trạng thái bình thường mới”, góp phần thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 52-NQ/TW ngày 27/9/2019 của Bộ Chính trị.

Sau phiên khai mạc, Diễn đàn thảo luận tại hai phiên. Phiên 1: *Đại dịch Covid-19: Cơ hội và thách thức chuyển đổi số của các nước trên thế giới và Việt Nam*; Phiên 2: *Đại dịch Covid-19 và chuyển đổi số trong một số ngành, doanh nghiệp chủ chốt ở Việt Nam dưới tác động của dịch Covid-19*.

Các ý kiến kiến trao đổi, thảo luận của các đại biểu tham dự tại Diễn đàn đều khẳng định tác động tích cực của công cuộc chuyển đổi số trong tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, nhất là trong bối cảnh đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp. Tuy

nhiên, nhiều khó khăn, thách thức cũng nảy sinh trong quá trình chuyển đổi số tại Việt Nam, đó là: sự bất bình đẳng trong việc tiếp cận chuyển đổi số của nhóm yếu thế trong xã hội (vùng sâu, vùng xa); sự cần thiết phải xây dựng hệ thống hạ tầng về thể chế, luật pháp, các thiết chế xã hội (văn hóa, giáo dục) để từng bước đáp ứng yêu cầu của công cuộc chuyển đổi số hiện nay; chuyển đổi số là xu hướng tất yếu và phổ biến nhưng phải gắn kết chặt chẽ với điều kiện, hoàn cảnh, đặc thù riêng của Việt Nam; cần nhận thức rõ về tầm quan trọng của vấn đề bảo mật thông tin, an ninh trên không gian mạng và việc đảm bảo quyền riêng tư của người dùng, cùng với đó là duy trì sự ổn định của đường truyền. Đây đều là những vấn đề cần nhìn nhận và giải quyết trong quá trình chuyển đổi số ở Việt Nam hiện nay. Theo các đại biểu, khủng hoảng kinh tế từ đại dịch Covid-19 gây ra nhiều tác hại và sự tàn phá to lớn, tuy nhiên nó cũng tạo ra những cơ hội mới thúc đẩy tái cơ cấu và xây dựng nền kinh tế theo hướng xanh và phát triển bền vững. Cuộc khủng hoảng Covid-19 là cơ hội để chuyển đổi nhanh sang nền kinh tế xanh mà Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội của Việt Nam giai đoạn 2021-2030 đã xác định.

Diễn đàn có ý nghĩa thực tiễn và dự báo sâu sắc, góp phần đề xuất các giải pháp và những kiến nghị chính sách phù hợp, hướng tới thực hiện thành công chuyển đổi số ở Việt Nam trong thời gian tới.

PV.

Hội nghị Thông báo Văn hóa năm 2021: Văn hóa các tộc người ở Việt Nam trong bối cảnh hiện đại hóa và hội nhập

Ngày 15/12/2021, tại Hà Nội, Viện Nghiên cứu Văn hóa (thuộc Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam) tổ chức

“Hội nghị Thông báo Văn hóa năm 2021: Văn hóa các tộc người ở Việt Nam trong bối cảnh hiện đại hóa và hội nhập” với sự tham dự của đông đảo các nhà khoa học đến từ các viện nghiên cứu, các trường đại học, nghiên cứu sinh các ngành khoa học xã hội và toàn thể cán bộ Viện Nghiên cứu Văn hóa.

Quá trình hiện đại hóa cũng như sự hội nhập vùng miền, khu vực và quốc tế diễn ra mạnh mẽ ở Việt Nam trong vài thập kỷ qua đã có tác động lớn đến đời sống văn hóa của các cộng đồng ở mọi khía cạnh. Tuy nhiên, chúng không tạo ra sự đồng nhất, “hòa tan” hay phá hủy hoàn toàn văn hóa cổ truyền của các cộng đồng địa phương mà thay vào đó, hai quá trình này góp phần tạo ra sự đa dạng mới của các thực hành văn hóa. Trong bối cảnh và điều kiện mới, các cộng đồng, tộc người và các nhóm xã hội, tùy thuộc vào tính chủ thể tự quyết và truyền thống văn hóa, cũng như nhu cầu và mục đích riêng của mình, tạo ra những bản sắc, thực hành văn hóa, lối sống và chiến lược mưu sinh riêng, mà không bị đồng nhất theo một dạng hoặc bị hòa tan như nhiều nhà nghiên cứu của trường phái hiện đại hóa trước đây giả định. Hội nghị là diễn đàn khoa học để các nhà nghiên cứu văn hóa trình bày, thảo luận các kết quả nghiên cứu mới về mối quan hệ giữa hiện đại hóa, hội nhập và thực hành văn hóa của các nhóm người, tộc người, vùng miền ở Việt Nam trên cả khía cạnh lý thuyết và thực tiễn.

Hội nghị nhận được nhiều bài tham luận của các tác giả từ khắp nơi trên cả nước và Ban Tổ chức chọn ra 58 bài phù hợp với chủ đề của Hội nghị. Trong đó có 06 bài tham luận đã được trình bày gồm: “Phục dựng di tích và lễ hội đền Xã Tắc (Móng Cái, Quảng Ninh): tâm thức truyền thống, nhu cầu đương đại” (PGS.TS. Nguyễn Thị Phương Châm); “Trở thành công dân vùng di sản: thích ứng văn hóa

của người Hmong ở cao nguyên đá Đồng Văn, Hà Giang” (ThS. Trần Đức Tùng); “Facebook - giao tiếp trên mạng xã hội và sự kiến tạo bản sắc cá nhân” (TS. Đặng Thị Diệu Trang); “Phim Trung Quốc tại Việt Nam: truyền bá và tiếp nhận văn hóa qua mạng Internet thời kì hội nhập” (TS. Đinh Mỹ Linh); “Phim ngôn tình Trung Quốc trong đời sống văn hóa tinh thần của giới trẻ Hà Nội hiện nay” (ThS. Hoàng Phan Hạnh Hiền và ThS. Lương Thu Trang); “Quân sự hóa ngôn ngữ chống dịch Covid-19: một diễn giải từ góc nhìn văn hóa” (TS. Vũ Hoàng Hiếu).

Dựa trên nguồn tư liệu thực tế phong phú và dưới góc nhìn từ lát cắt đương đại, nội dung các bài tham luận tập trung vào hình thức thực hành và biểu đạt văn hóa khác nhau ở các tộc người và nhóm người khác nhau trong bối cảnh đương đại, bao gồm văn hóa sinh kế, thực hành tôn giáo, tín ngưỡng, lễ hội, âm nhạc, nghệ thuật, phim ảnh, tri thức địa phương, tạo dựng bản sắc,... Qua đó, chúng ta không chỉ thấy được sự thể hiện khác nhau của quá trình hiện đại hóa, của sự hội nhập trong các khía cạnh khác nhau của đời sống xã hội ở các vùng miền, tộc người mà còn hiểu rõ hơn về sự tác động của chúng lên đời sống văn hoá của các cộng đồng.

Tại Hội nghị, các đại biểu đã cùng nhau thảo luận sôi nổi về các nội dung như mối quan hệ giữa truyền thống và hiện đại; các chiều kích giao lưu, hội nhập và tiếp biến văn hóa trong bối cảnh đương đại; những ảnh hưởng của công nghệ, mạng xã hội và các yếu tố văn hóa nước ngoài tới sự vận động của văn hóa Việt Nam trong bối cảnh hiện đại hóa và hội nhập,... Những ý kiến chia sẻ của các đại biểu đã gợi mở nhiều hướng nghiên cứu mới, thú vị trong tương lai.